

Dzbanek z uchem

Wymiary: wys 18,7 cm, śred. wylewu 8,4 cm, śred. max brzuśca 13 cm, śred. dna 8,5 cm, szer. ucha 2 cm Datowanie: XIV-XV w. Miejsce: badania archeologiczne we Fromborku Materiał: glina, barwa szara wypalony w atmosferze redukcyjnej Metoda: toczenie na kole garncarskim. Szyjka cylindryczna, brzusiec łagodnie wydęty (największa wydętość na $\frac{1}{2}$ wys. naczynia), dno wyodrębnione, na szyjce żłobki dookolne. Dzbany, takie jak ten prezentowany, służące do przechowywania i przenoszenia płynów, pojawiły się w średniowieczu na terenach polskich wraz z falą wpływów zachodnich. Wykształciło się wówczas wiele różnych charakterystycznych form tego typu naczynia. Pojawiają się dzbany o brzuścach pękatych, zwężających się ku dołowi z podstawą nieznacznie zaznaczoną bądź z wydatnym przewężeniem. Brzuśce przechodzą zazwyczaj łagodnie w szyjkę zakończoną profilowanym zgrubieniem lub pionowym występującym na zewnątrz kołnierzem. Charakterystycznym elementem są także szerokie ucha z wywiniętymi na zewnątrz krawędziami. Prezentowany obiekt zaliczyć można również do występujących od 2 poł. XIII w. lub początku XIV w., tzw. „siwaków”, czyli czarnych lub szarych naczyń glinianych wykonanych metodą redukcyjnego wypału. Ich charakterystyczny metaliczny połysk uzyskiwano poprzez wygładzanie częściowo wysuszonej powierzchni naczynia wygładzonym kamieniem, kostką lub rzadko mosiężną sztabką. Używając ich, zacierano zewnętrzną, porowatą strukturę wyschniętej gliny. Wygładzone w ten sposób, zeszlifowane miejsca odbijały światło, dając właśnie charakterystyczny metaliczny połysk. M. Gajewska, J. Kruppe, „Stan i problematyka badań nad produkcją garncarską w Polsce w XIV i XV wieku”, [w:] red. Z. Kamińska, „Studia z dziejów rzemiosła i przemysłu t.I, Warszawa 1961 R. Reinfuss, „Garncarstwo ludowe”, Warszawa 1955